

Agora Caddesi Kapısı

02.06.2026 17:16 tarihinde oluşturuldu

Agora Caddesi Kapısı

Aigai Antik Kenti'nin merkezini çevreleyen iç sur duvarları üzerinde yer alan Agora Caddesi Kapısı, kente giriş sağlayan önemli ulaşım ve geçiş noktalarından biri olarak değerlendirilmektedir.

Giriş

Bu çıktı; seçili maddenin ana gövdesini, varsa alt başlıklarını, dipnotlarını ve kaynakçasını tek bir okunabilir PDF düzeninde sunar.

Agora Caddesi Kapısı

Aigai Antik Kenti'nin merkezini çevreleyen iç sur duvarları üzerinde yer alan Agora Caddesi Kapısı, kente giriş sağlayan önemli ulaşım ve geçiş noktalarından biri olarak değerlendirilmektedir.

Antik kent dokusu içerisinde stratejik bir konuma sahip olan bu kapı, sur sistemi ile kent içi kamusal alanlar arasındaki bağlantıyı kuran başlıca girişlerden biridir. Kapıdan başlayan yol güzergâhının, kentin önemli kamusal alanlarından biri olan **Yukarı Agora'ya** kadar uzanması, yapının yalnızca savunma sistemi içinde değil, aynı zamanda kent içi dolaşım ve kamusal yaşam bakımından da önemli bir işlev üstlendiğini göstermektedir. Agora Caddesi Kapısı'nda yürütülen arkeolojik kazı çalışmaları **2006 yılında tamamlanmıştır**. Kazılar sırasında açığa çıkarılan mimari buluntular, yapının anıtsal nitelikte bir giriş düzenlemesine sahip olduğunu ortaya koymuştur. Özellikle ele geçen taş mimari parçalar, kapının üst örtü sisteminde **kemerli bir mimari düzenleme** bulunduğunu göstermektedir. Bu durum, yapının yalnızca işlevsel bir geçiş kapısı olmadığını; aynı zamanda estetik ve temsil gücü yüksek bir kent kapısı olarak tasarlandığını düşündürmektedir. Kemerli kapılar, antik kentlerde çoğu zaman kentsel prestijin, düzenin ve mimari bütünlüğün simgesi olarak öne çıkmaktadır. Kazı çalışmaları sırasında ayrıca **yazıtlı bir arşitrava** ait blok parçaları da ele geçirilmiştir. Ancak yapılan değerlendirmeler sonucunda, söz konusu yazıtın doğrudan Agora Caddesi Kapısı'na ait olmadığı; kentin terk edilmesinden sonraki süreçte başka bir yapıdan sökülerek bu alana taşınmış olduğu anlaşılmıştır. Bu tür devşirme kullanım örnekleri, antik kentlerde geç dönemlerde ya da kentin kullanım sonrası evrelerinde sıkça karşılaşılan uygulamalardan biridir. Buna rağmen, ele geçen yazıt kentin tarihî geçmişi ve imar faaliyetleri bakımından son derece önemli bilgiler sunmaktadır. Bulunan yazıtın, **Latince ve Hellençe çift dilli yazıt geleneğine uygun** bir metne ait olduğu belirlenmiştir. Latince metnin tam biçimi şu şekildedir: **"TI-CAESAR-DIVI-AVG-F-DIVI-IVLI-N-AVG-P-M-TR-POT-XXXVI-IMP-VIII-COS-V-CONDITOR-VNO-TEMPORE-XII-VRBIVM-TERRAE-MOTV-VEXATARVM-TEMPLUM-RESTITVIT"** Bu yazıtın **MS 34-35 yıllarına** tarihlendiği anlaşılmaktadır. Metin, Roma İmparatoru **Tiberius Caesar** dönemine işaret etmekte ve deprem nedeniyle zarar gören

Ad alanı	Ana
Yayın tarihi	10.03.2026
Son güncelleme	31.03.2026 09:02
Oluşturan	Burakcarkaci
Son düzenleyen	Burakcarkaci
KATEGORILER	
Genel	Tarihi Yapılar
ETIKETLER	
Tarih	Kültür

kentlerde gerçekleştirilen yeniden inşa ve onarım faaliyetlerini belgelemektedir. Yazıt içeriği, özellikle **MS 17 yılında meydana gelen büyük Lydia Depremi** sonrasında zarar gören yerleşimlerde yürütülen imar çalışmalarına ilişkin tarihsel veriler sunması bakımından önem taşımaktadır. Antik kaynaklar ve epigrafik veriler ışığında değerlendirildiğinde, bu büyük depremin Batı Anadolu'daki birçok kenti etkilediği, bazı kamusal yapıların ve kutsal alanların yeniden inşa edildiği bilinmektedir. Söz konusu yazıt, Aigai'nin da bu büyük doğal afetin etkilediği kentler arasında değerlendirilmesine katkı sunmakta; aynı zamanda Roma İmparatorluk yönetiminin deprem sonrası kentlerin yeniden ayağa kaldırılması sürecindeki rolünü göstermektedir. Yazıtın kapının özgün parçası olmamakla birlikte burada bulunmuş olması, kentteki mimari elemanların zaman içinde farklı yapılarda ikinci kez kullanılmış olabileceğini göstermesi bakımından da ayrıca önemlidir. Bu durum, kentin kullanım evreleri, terk edilme süreci ve malzeme dolaşımı açısından dikkat çekici bir arkeolojik veri niteliği taşımaktadır. Agora Caddesi Kapısı, konumu ve bağlandığı güzergâh itibarıyla Aigai Antik Kenti'nin **kamusal merkezine açılan başlıca girişlerden biri** olarak öne çıkmaktadır. Kapının Yukarı Agora'ya uzanan bir aks üzerinde bulunması, bu yapının ticari, idari ve sosyal yaşamın odak noktalarına erişimde önemli bir rol oynadığını göstermektedir. Kent kapıları yalnızca giriş-çıkış işlevi gören mimari unsurlar değil; aynı zamanda güvenlik, kontrol, temsil ve yönlendirme işlevlerini de bünyesinde barındıran yapılar olarak değerlendirilmelidir. Agora Caddesi Kapısı da bu yönüyle Aigai'nin kent planlaması, sur sistemi ve kamusal yaşam organizasyonu hakkında önemli bilgiler sunmaktadır. Mimari buluntular, yazıt parçaları ve kapının kent içindeki konumu birlikte değerlendirildiğinde, Agora Caddesi Kapısı'nın Aigai Antik Kenti'nin **mimari bütünlüğü, tarihî sürekliliği ve kentsel organizasyonu** açısından yüksek öneme sahip bir yapı olduğu anlaşılmaktadır. Yapı, hem sur sistemiyle olan ilişkisi hem de Yukarı Agora'ya yönelen ana güzergâh üzerinde yer alması sebebiyle, antik kentin mekânsal kurgusunu anlamada temel unsurlardan biri niteliğindedir. Bu yönleriyle Agora Caddesi Kapısı, Aigai'nin tarihî kimliğini, kamusal yapısını ve arkeolojik mirasını yansıtan önemli kültür varlıkları arasında yer almaktadır.test